

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gării №. 25.

Abonamentul Lei 10 pe an

Cantinele și dormitoarele școlare rurale

Membrii corpului didactic primar din Constanța, în scopul de a aduna mijloace pentru înființarea și susținerea de cantine și dormitoare pe lângă școalele rurale din județ, s-au constituit într'un „Comitet central de acțiune” sub președinția activă a d-lui N. Ionescu, revisor școlar, inițiatorul acestei măsuri.

D-l Luca Ionescu, prefectul județului, a primit preșidenția onorifică, făgăduind comitetului tot sprijinul său.

Comitete filiale s-au înființat în fiecare reședință de plasă.

Mijloacele, prin care se vor aduna fonduri, sunt: serbare școlare, conferințe balurii și liste de subscripție.

Un apel călduros, pe care îl publicăm mai la vale și liste de subscripție s-au trimis în tot județul, șefilor de servicii și oamenilor de bine din oraș. Aflăm că aceste liste s-au acoperit cu numeroase îscălituri.

O serbare școlară, ca prim început, se va da în primele șile ale lunii Ianuarie.

Nu ne indoim că publicul intelligent va sprijini cum se cuvine această inițiativă, mai ales că ea se face în folosul școalăi rurale, pentru care nici un sacrificiu nu e prea mult.

În numărul viitor vom publica listele nominale ale subscrítorilor.

Până atunci ne facem o placută datorie de a felicita pe d-l N. Ionescu, revisorul școlar al județului și pe membrul corpului didactic primar din localitate.

Asemenea întreprinderi fac cinste inițiatorilor, în amoroala ce pare a stăpâni de o bucată de vreme societatea Constanțiană.

O listă de subscripție se află depusă și la administrația acestei foi.

* * *

Eată apelul despre care vorbim mai sus:

Domnule,

E în deobște cunoscut, că progresul, ce am realizat în ultimii ani în școală primară, este în măsură de a ne fi apropiat de nivelul ţerilor culte, unde instituțiunile culturale sunt mult mai vechi și inițiativa privată secondează cu succes silințele autorităților școlare, în tot ce privește răspândirea instrucției în masa de jos a poporului.

Totuși, dacă până acum școalele noastre rurale, ce se înmulțesc de altfel pe fie-care an, n-au dat rezultatele dorite și aşteptate de fie-care român, au fost și sunt cause bine-cuvintate.

Prima și cea mai de seamă este puțina posibilitate a sătenilor de a-și trimite regulat copiii lor la școală: *frequentarea neregulată este dar una din causele, cari au stânjinit mersul și progresul în școală rurală.*

Onor. Ministeriu condus de cele mai frumoase sentimente românești, și în deosebi de iubire intimă pentru pătura de jos, *talpa țerei*, a dispus ca pe lângă școalele rurale, să se înființeze *cantine și dormitoare școlare*, în care copiii sătenilor să poată găsi asil și o mâncare caldă la școală, pe preț de nimic, fără a fi nevoiți să străbată distanțe de kilometri până acasă, unde de cele mai multe ori, nu poate găsi ceia-ce prin această dispoziție ar putea căpăta.

Nevoia cantinelor și dormitoarelor școlare reiese din 2 cause: 1) Risipirea cătunelor pe întinderi mari și 2) Neputința pentru stat de a înființa școle în toate cătunele.

a) Cea mai mare parte din cătunele cu școală, din acest județ, sunt noi înființate, și față de prevederea, că numărul locuitorilor va fi mare, s-au risipit pe întinderi mari. Copiii sunt nevoiți a percurge distanțe de 2 kilometri până la școală. Cât de greu vine

unul școlar, ce n'are de căt 8 ani, a face această distanță, considerând că repausul între cursurile a. m. și p. m. nu este de căt de o oră! Si căt de mult ar fi el servit și ușurat, dacă i s-ar ridică nevoia unui drum așa lung, găsind chiar în localul școalăi mica lui gustare.

b) Față de mijloacele, de care poate dispune ministerul cultelor și instrucției publice, e cu neputință a se înființa școli în fie-care cătună. Se înțelege dar ușor, că condițiunea școlarilor din asemenea cătună e și mai deplorabilă. El sunt siliști, să parcurgă distanțe de la 5—6 kilometri, până la cătunul cu școală, în casul când se găsesc părinți de acet, cari înțelegend foioasele, să și trimită copiii la școală din alt cătun. Si cu toate acestea și el aș dreptul a cere instrucție și deci o școală la indemâna lor: *cantinele și dormitoarele școlare rezolvă această chestiune, oferind acestor școlari locuință și hrana în timpul săptămânei.*

Iată dar de ce intervenția inițiativei private se impune.

Suntem datori, în interesul propășirii instrucției la țară, să dam oboinul nostru și ne încumبă datoria chiar de a înlesni creșterea săteanului.

În vederea acestora, noi membrii învățământului primar din județul Constanța ne-am constituit într'un comitet central de acțiune, sub președinția onorifică a d-lui Luca Ionescu, prefectul județului, și sub președinția activă a d-lui Revisor școlar, în scopul de a aduna mijloace pentru înființarea și susținerea de cantine și dormitoare școlare.

Comunicându-vă aceasta, facem un călduros apel la sentimentele d-voastre de iubire de neam și, convingiți fiind, că țineți la propășirea școalăi noastre rurale, vă rugăm, să bine-voiți a adera și a ne da concursul d-voastre moral și material pentru o bună reușită.

Primiti, ve rugam domnule, asigurarea distinsei noastre considerațiuni.

Președinte, N. IONESCU

Vice-președintă: *Polixenia Rădulescu*.

I. Titorianu și G. Tanasescu.

Secretari: *I. Bănescu, G. Biciola*.

Membru: *D-nele Ana Tanasescu, A. Titorianu, Ecaterina Niculescu, El. M. Sideri, Elena Bănescu, L. Lăpușneanu; d-rele N. Leonida, A. Voiculescu și d-l Ion Costacea*.

Mijloacele, prin care Comitetul își propune a aduna fonduri, sunt:

- a). Serbări școlare;
- b). Conferințe;
- c). Baluri;
- d). Liste de subscripții.

Comitetul.

INFORMATIUNI

Doamna și D-l D. A. Sturdza, președintele Consiliului de Ministri împreună cu d-l ministrul de finanțe G. Paladi sunt în orașul nostru, spre a petrece Sf. Sărbători ale Craciunului. Înaltii demnitari ai statului au tras la hotel Carol, unde vor sta până 28 ianuarie.

Cu trei zile înainte de sărbători s-au împărțit la primărie ajutoarele pentru săraci, în bani, lemne și carbuni, atât cele oferite de primarie cât și cele oferite de particulari, între care notam pe generoșul filantrop, d-nu Nicola Hagi Chiriac cu 14 tone carbuni și căpitanul Ioan Niculescu cu 10,000 kilograme lemne. Mai sunt și alți generoși donatori, pe cări necunoscându-i deocamdată sperăm să le putem da numele și suntele oferite în numărul viitor.

Observăm un lucru, de care am voia să se ție sănă altă dată: d-l primar, care și anul trecut și anul acesta a dovedit o inimă atât de buna pentru cetățenii săi de soarte, ar face bine să pueze și se face o listă de către șefii diferitelor confesii și religii, în lipsă de alți chemați pentru asemenea servicii, despre cei ce merită caritatea publică, spre a nu se întimplă ceea ce se dice că s-a observat, ca unii să primească din mai multe parti și ceea ce e și mai grav, aceiași persoana de două și trei ori de la același loc, cum se dice că ar fi făcut unul țigani turei din mahala sau de sus.

* * *

D-l primar și d-l șef inginer al comunei V. Simu au fost mai dănnădați în

București unde s-a ținut o ședință plenară a Comisiunii de înfrumusețare a orașului sub președinția d-lui ministrul lucrarilor publice. Comisia a hotărât că *gara viitoare să se facă pe locul unde este actualmente depositul de petrol al comunii*, iar nu îngă divizia activă cum susține inginerul căilor ferate.

Această hotărâre a rămas să fie susținută consiliul superior tehnic, care nu ne indoim, va decide în sensul intereselor orașului, exprimate prin unanimitatea deciziei a consiliului comunal spre a scuti pe locuitori de sus de o intervenire în cursă, sub orice formă ar fi.

Ne exprimăm parerea noastră de reușită că d-l prefect n'a găsit cu cale să sacrifice un drum până la București din cele malte care le face, peste dealuri și văi și pentru un interes atât de mare al orașului, când scie că fierberea este printre orașenii în pricina așezării gării viitoarei. Era și tocmai este datoria d-sale de a preveni pe ministrul de această fierbere, care nu se știe ce proporții și formă poate lua.

* * *

Clubul Ociului. — Ne place să dăm fiecaruia ce este al său. D-nu Gh. Zottu, președintele tribunalului nostru, stăruind acum doi ani pentru formarea nouă club permanent, cu toată opoziția ce îl facea în sinul clubului fostul primar și călăzu alți retrograzi, a reușit că de bine.

Asta-dată, grație stăruinței lăudabile a d-lui Schina, primarul orașului, care a luat asupra și restul cheltuielile necesare peste 4000 lei strănsă sub președinția d-lui Zottu, avem un club în Constanța pe care îl poate învăța orice oraș din țara, bine aranjat, modest dar frumos mobilat, compus din 8 odă și 2 sălăne mari, unul de dans, parchetat și celălalt având două biliarduri, comunicând direct unul cu altul. Intreaga instalație a costat vre-o 12,000 lei, cără se vor plăti treptat, cu veniturile clubului.

Onoare și recunoștință membrilor comitetului cără nu s-au retras din comitet, speriați de curajoasa inițiativă luată.

* * *

Rectificarea bugetului comunei Constanța a fost aprobată de d-l ministrul de interne. Prin această rectificare se crează un nou comisariat de Verde în partea de sus a orașului, cu toti subcomisari și epistați necesari și un post de șef al poliției comunitare, retribuit cu 300 lei lunare, post în care cum am prevăzut, va fi numit d-l P. Papaianopulo

fost ajutor de primar, rămas pe din afară la alegerea trecută. Vor fi necesare posturile din nou create, dar nu atât de necesare ca să nu fi putot suferi o întârziere, până la formarea nouului buget, 1 Aprilie 1899. Astfel cum s-a făcut dovedesc alte preocupări de către grija de interesele orașului: e curată cestie de capătuială a cine scie ce noi slujbași politienesci.

* * *

La alegerea din Medgidia făptuită la 20 ale lunii curente a triumfat din nou lista în cap cu *Chemal Efendi Hagi Ahmet*, fostul primar. Îl dicem *fostul* fiind că suntem siguri că nu va fi numit din nou, cu toată biruința elatantă asupra listei protegiată de administrație. Primar va fi numit, o scim din surse aproape sigura, actualul ajutor de judecător d-l Roman, fost coleg la redacția unui jurnal ploieștean, cu d-l Luca Ionescu, prefectul județului. Dacă d-l Roman s-a hotărât să se stabilească definitiv în Medgidie, n-am avea nimic de zis contra numirei d-sale; dar, dacă e numai provisoriu în Medgidie, credem că face un pas greșit, părăsind magistratura pentru primariatul Medgidiei.

* * *

D-l Ion N. Manolescu, proprietar în comuna Biulbiul, s-a logodit cu d-soara Maria I. Boros.

Felicitați noastre cele mai sincere viitoarei perechi, care și va celebra cununia religioasă la 19 Ianuarie.

* * *

In locul d-lui Raghib Bey, girant al consulatului turc din Constanța, plecat în concediu, s-a numit girant al acestui consulat d-l Asan Tachsin Bey, fost vice-consul în Tulcea.

* * *

Ministerul Domeniilor, face cunoscut că Direcția Căilor Ferate, a redus taxă de transport a petrelor brute pe căile ferate la 3 bani de tonă și kilometru.

Aflăm că la esamenul de definitivat ținut astă toamnă în București, invetatorii din județul Constanța s-au prezentat mai bine de căt ceilalți colegi ai lor din restul țării.

Din 18, cără s-au prezentat, 15 au reușit.

De altfel, iată cuvintele rostite de d-l Meissner, Inspectorul general al invetătoritului primar:

* * *

„Domnilor, ați am avut o di bună. „Noi, comisia noastră nu numai că am reușit, dar deplin mulțumiți, dar regre-

„tâm din suflet că n'a fost mai multă lume să vă admiră.

„Am avut ocazia de a examina și alți învețatori din alte județe, dar nu am fost aşa de satisfacții ca de d-v.

„Felicit județul Constanța. Am văzut cu această ocazie că în Dobrogea noastră se increază cu pricinere, și că d-vs. cunoașteți scopul ce școala va urmărește”.

Comentariile sunt de prisos.

Fagăduim să publicăm în curând numele meritoșilor învețatori.

D-l Pavel Macry, avocat în Galați a fost numit avocat al Statului pe lângă Curtea de Apel din Galați. Scim că d-l P. Macry este avocatul companiei care revendică de la Statul Român „Delta Dunării” al cărei proces s'a infățișat la 10 Decembrie a. c. la tribunalul de Tulcea.

Toate ziarurile bucureștene tac în privința acestui proces de milioane ce se cer de la Statul român. Nu cumva are fiecare căte un redactor angajat în acest proces ce va face epocă în țară, cum a facut odinioară procesul pădurilor „Tața-Balcan” care se revendică pe la anul 1880 tot de către o asemenea companie?

Vom reveni cu ceia ce putem sci.

Ziarul „Voința Națională” spune că s'a numit primar al Hărșovet d-nul N. Cirea.

Rectificam: primar este d-nul Luca Oancea și d-l Cirea ajutor.

La cea mai importantă comună rurală din tot județul, la Șiriu, din plasa Hărșova, s'a numit primar un recomandat al administrației; de ce?

Slava Domnului, la acea comună compusă din 9 cătune, toate bogate și populate cu oameni vredni, destul, cu poziții frumoase și bună școală de carte, se poate găsi un primar dintre cei aleși.

Prea își lațesc d-l prefect drepturile ce îi sunt acordate prin lege; ar fi bine să nu le intindă peste măsură.

Celor ce ne-a întrebat cum stă cestia cu premiile și medaliole acordate la expoziția din Constanța, răspundem că medaliole nu sunt încă confectionate. Deci așteptare, și se vor trimite tuturor, după liste publicate de noi, că sunt cele oficiale.

De ocazia Sf. Sărbători ale Crăciunului și anului nou 1899, trimitem tuturor abonaților noștri felicitările și urările cele mai călduroase.

VISITATIA CANONICA

Făcută de Prea Sântul Episcop al Dunării de Jos, D. D. Dr. Partheniu, în cuprinsul Eparchiei în primăvara anului 1897.

De economul Stavrofor St. Ionescu, revisor ecclastic Eparchiei Dunării de Jos.

(URMARE)

De podoaba bisericilor, primăriilor, școalelor și a altor instituții, nu mai rămâne de vorbit de căt ca toate aceste locașuri de lumină, cultură și educație a poporului român, se transformase cu totul prin frumusele decoruri cu coroane și gherlande cu flori mirosoitoare, carti rivalizanțe între ele spre a da localului un aspect pe căt de maret pe atât de impunător. Era și timpul când florile abundă cu prisos în toate localitățile din Dobrogea și mai ales în părțile muntoase, carti în placa lună de Main se transformase în adeverate edemuri pămîntești.— Cu această ocazie se facuse o adeverată devastare în genul florilor. Se vedea biserici și primării împodobite numai cu gherlande și coroane de mărgăritărie presărate cu rose și bujori de camp al căror parfum sănătatea să te crezi într-o lume ideală. Populația nu se lasase mat pe jos— bărbați, femei, copii, cu toții gătiți în cele mai frumoase haine de sărbatoare, se întorceau și manifesta bucuria nespusă că pot vedea pe Înalțul lor Arhiepiscop.— Flacără și oamenii mai tineri, călări pe cai lor împodobiți cu ce aveau mai frumos, purtând în mâini drapele tricolore, eșau cu multimea la mari deparțări de comună spre a întâmpina convoiul.— Iar la intrarea în comună, femeile, fetele mari și copii, având într-o mână ramuri de nuc și într'altele buchete de flori le arunca pe cale în trecerea Înalțului Ierarh și apoi se prosternau în genunchi, iar bărbații strigau uraie nesărșite.

Primirea în biserică în sunetele clopotelor și cantările corurilor de copii, se facea cu o parada strălucită.— Totuși lumea într'un cuget, fără osebire de naționalitate sau religie, se întorceau și plăti tributul lor de iubire și recunoștință către prea bunul Arhiepiscop, care veghează asupra lor neador-

mit, se ostenește de către cercetează și se îngrijește atât de starea lor morală, ca fițătă bisericei creștine ortodoxă, că și ca fițătă patriei române.

Copiii de la școală în cap cu d-nii învețatori și învețătoare, toti cu buchete de flori în mâini primeau cu strigăt de urale entuziasme pe vrednicul Ierarh, ca oare-când în Ierusalim pruncit cu stâlpări de finic și cântări de o-sanale primăru pe măntuitorul omenești.— Apoi executa cele mai frumoase imnuri și cântece naționale întocmite în adins de ocazie pentru salutul și întărimarea stăpânului bisericesc al eparhiei.

In biserică, preoții, învețatori și învețătoarele își manifestau simțimintele de iubire, respect și admirație către Înalțul Ierarh prin frumoase discursuri de ocazie, dovedind prin aceasta că sămânța sămânătă de vrednicul Ierarh în timp de 11 ani prin o mulțime stăruitoare și dese vizitații facute, mai cu seamă în această parte a țării, a prins rădăcini adânci și a împodobit ogorul care va da roață să la vremea sa.

Capitul administrației județelor, nu mai puțin a concurat, dând concursul trebuincios, prin d-nii sub-prefecți respective pentru înlesuirea vizitației canonice.

Intre Domnii subprefecți care au însoțit și condus pe Prea S. Sa, fiecare în plasa sa, s'a distins cu deosebire d-l Vasilescu subprefect al plășii Cataloi din județul Tulcea, care a fost însărcinat de d-l prefect Pencovici a însoțit pe Prea S. Sa în toată vizitația canonica făcută în luna Mai în județul Tulcea, și care cu această ocazie a dat dovedit de multă activitate și vrednicie. Nu mai puțin lăuda de vrednicie și multă prietenie în administrație merită cu drept cuvânt și d-l Zadie subprefect al plășii Medgidia din județul Constanța, precum și d-l Grigorescu subprefect al plășii Măcin din județul Tulcea, care s'a întrecut să da tot concursul posibil și au încercat tot ce omenește se poate face pentru a înlesni călătoria Prea S. Sale, corectând drumurile prin diferite văi și dealuri pe căt s'a putut în grabă; însă elementele naturii de multe ori li s'a pus în cale. Așa că ploile torențiale ce cădeau mat în fiecare zi, faceau un dezastru nemai pomenit, transformând drumurile în tăuri de ne-străbatut; totuși de și cu multă anevoie, nu s'a întreburuit călătoria.

(Va urma).

DE VÎNDARE LOCURI Parcelate

De la 1 leu și 50 bani metrul patrat
până la 50 bani

Pe malul Mării Negre și lacul
Tegeir-Ghiol
In condiții de plată lörte avantajoase, adică în timp de 4 ani cu 16 rate trimestriale.

Intreagă această localitate este foarte mult căutată din cauză că a fost recunoscută de autoritățile sanitare ca cea mai salubră din toată Dobrogea, atât ca climă cât și pentru calitatea apelor lacului ce o învecinează. Fără de aceasta este că Eforia Spitalelor din București a construit un Spital Maritim (Sanatorium).

Orijinal informații precum și pentru planul de situație al acestei localități se vor trimite franco la cerere de către proprietarul D-L ION MOVILA, București, str. Doamnei No. 27.

LA FARMACIA
IOAN BERBERIANU
DIN CONSTANȚA.

Se găsește de vîndare: **Aparate de desinfectare prin formol** cu preciunile aproape ale fabricei. **Ape minerale strânsă și indigene din 1898:** Apă de Breazu, Bourboule, Caciulata Ems, Evian, Gieshübler, Guber-Quelle, Hunyadi-Janos, Karlshad, Melodic, Montdore, Selter, Roncegno, Rubinat, Slănic, Oreză, Vals Vichy Grande Grille, Hospital, Celestins, Wittel etc. etc.

Un mare deposit de **Specialități strânsă și indigene**: pioline Chapanteau, Creme Simon, Elixir de Sănătate „Berberianu”, Farine Nestlé, Goudron China „Berberianu”, Capsule și injecții antihemoragice „Berberianu”, Kalodont, Liquid contra Ploșnițelor „Berberianu”, Odol, Pate Gelé Freres, Pilule Dehaut, Remedy contra bătăturilor „Berberianu”, Suppositorit de Glicerind purgative „Berberianu”, Tamar Indien „Berberianu”, Vin Bravais, Vinul Copiilor, Vin Kola, China Cacao și Gentiana „Berberianu”, Prafuri contra tutelor insectelor „Berberianu”, Tinctura Hygea (apă pentru gură) „Berberianu”, etc. etc.

Vată pură sterilizată numai în cutii a 100 grame.

Un bogat assortiment de *Obiecte de cauciuc și de pansament* precum și diferite *Parfumerii*, și *Săpunuri franceze* de la fabricanții cel mai cunoscuți ca Guerlein, Roger et Galett Deletre, Pinaud, etc.

Deposit în Farmacia Berberianu, Constanța

ANUNCIU

De arădat pe unul sau mai mulți ani moșia de 406 hectare Cerchez-Kiot, din comuna Caraomer, plasa Mangalia, pămînt arabil, având pe densa 3 puțuri cu foarte multă apă, 2 case și o casă bună pentru 50 boi cel puțin. Doritorii se pot adresa direct la proprietar, d-l Al. Gafencu, strada Frumoasă No. 3 în București și în Constanța, prin administrația acestui ziar.

ANUNCIU

Sub-semnatul Johan Kossbacher, construcțor de mori de măcinat, de aburi sau pe apă, aduce la cunoștișta celor ce vor avea nevoie de asemenea construcție, că mă însărcinez cu asemenea lucrări, ori unde în Dobrogea.

Ori cine ar vrea să se încredințeze de modul execuției și soliditatea lucrărilor, se poate adresa la d-l Inginer Dimitrie Zossima

la comuna Palaz, unde am construit o fabrică de făină de luce, pe moșia d-lui Daciu; asemenea la d-l D. M. Bragadiru din București, a cărui fabrică din comuna Bragadiru, asemenea am construit-o sub-semnatul.

Doritorii de a întreprinde o asemenea lucrare se pot adresa la adresa mea hotelul Tulcea, strada Carol, în Constanța.

Cu stima Johan Kossbacher.

W. Staadecker

DEPOU DE MASINI SI UNELE AGRICOLE

CONSTANȚA. — Strada Griviței No. 6.

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars pae „Ruston”

TREERATOARE cu fusuri curbate sau excentrice „Ruston”

SECERATOARE cu aparatul de legat snopi

SECERATOARE simple „Daisy”

COSITORAE DE FĂN No. 4.

Mc Cormick

Pluguri universale originale „Rud. Sack”, Greble de fän, Vânturătoare, Trioare, Grape, Mașine de semănat, etc. etc.

Depou permanent de rezerve

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCUREȘTI

Calea Dorobanților 117.

CRAIOVA

Strada Bucovăț 18

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOSIT DE

MASINI AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars pae

De la 2 și jumătate până la 30 cai putere

Batoze de grău de totă mărimele | Batoze de porumb No. 5, cu Elevator
de la 2 1/2 până la 12 cai putere | pentru Locomobilă și cu Mana

Mașine de semănat, Mașine de ciuruit și vînturat, Mașine de ales

negrina și secara din grău

— MORI DE MĂCINAT —

Instrumente trebuințește mașinistilor, curele englezestii de prima calit. Pieire de mără franceză, Mașine de secerat „WOOD” cu sau fără aparat de legat snopă

— PLUGURI DE OTEL FĂURIT PESTE TOT —

cu una până la patru brazde

C O S I T O A R E

GRAPE DE FIER

cu 2 și 3 aripi, cu dinți articulați

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din orice fabrică.

TEVE DE CAZAN

pentru „Locomobile” și altele

VÎNDĂRI CU CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE